

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 9

2. března 2008

Cena: 6 Kč

STRÁŽCI LIDSKOSTI

Prezentace knihy Martina Jindry "Strážci lidskosti" se konala v pátek 22. února v Komenského sále budovy ústřední rady v Praze 6 - Dejvicích. Bratr patriarcha Tomáš Butta zahájil meditaci s připomenutím trpících pro spravedlnost:

„Hospodin je zdeptanému nedobytným hradem, v dobách souzení je hradem nedobytným.

Za prolitou krev k odpovědnosti volá, pamatuje na ni, na úpění ponížených nezapomněl.“

Ž 9,10.13

Bože, který jsi spravedlivý soudce světa, národů i každého lidského života. Jak snadno my lidé podlehneme klamným slibům falešných mesiášů, kdy ve snaze o spravedlivější řád nastupuje nespravedlnost nová a projevuje se v jiné, často horší podobě. To poznávali a zakoušeli mnozí pronásledovaní a postižení v čase politického zřízení po únoru roku 1948.

Doznáváme v pokoře selhávání své církve a všech těch, kteří vyjadřovali veřejně souhlas s mocí dopouštějící se bezpráví. My, kteří jsme nebyli vystaveni takovým tlakům, nechceme je soudit, neboť soud i milost patří jen tobě, Bože.

S vděčností děkujeme za členy husitské církve, kteří statečně projevovali svůj názor podle svého svědomí v době, kdy bylo jednodušší splynout s mlčícím a lhostejným davem. Jejich život a úděl jsou pro nás poznáním obtížnosti lidského rozhodování mezi dobrem a zlem. Tohoto zápasu nejsme ani my zproštěni. Myslíme na jejich životní příběhy, na jejich bolest a bezmocnost. V jejich případě odkaz Husovy statečnosti nebyl jen prázdným gestem a laciným slovem pro slavnostní příležitosti, ale osobním

postojem spojeným se strádáním a utrpením.

Děkujeme ti za všechny křesťany a všechny lidi v naší vlasti trpící v minulosti pro spravedlnost. Myslíme na ně v modlitbě povzbuzení slovem Ježíše Krista: „Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské“ (Mt 5,10).

Bože, tvůj Syn přijal a nesl úděl našeho lidství. Zakusil zradu, nespravedlivé obvinění, fyzické mučení, věznění, šikanování, ponižování, veřejné zesměšňování, odsouzení proti právu, které má chránit nevinné. Přijal kříž, který je znamením utrpení a smrti nevinného člověka, a ve víře poznáním Boží moci pro naši spásu (1 K 1,18). Děkujeme ti, že jsi vzkříšením a oslavením svého Syna pozvedl a povýšil naše lidství k sobě. V něm nám dávaš stálou naději na nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá tvá spravedlnost (2 Pt 3,13). Amen.

Bratr patriarcha v krátkém úvodním slovu ještě připomněl, že VIII. sněm si vytyčil jako jeden ze svých úkolů podrobněji zmapovat život církve za dvou totalit a knižka Martina Jindry je jedním z výsledků.

Následovala samotná prezentace knihy z úst autora. Bratr Jindra zmínil, že kniha začala vznikat zhruba před dvěma lety, kdy se začal podrobněji zajímat o komunistickým režimem perzekvované členy naší církve. Materiály získával mimo rodinných archivů také z archivů Ministerstva vnitra České republiky a z Národního archivu, spolupracoval také s Konfederací politických vězňů. Na obal knihy vybral foto příbramské kopie sochy "Podruhé ukřižovaný" od sochaře Randy, jejíž originál umístili čeští

Dokončení na str. 3

Z prezentace knihy Martina Jindry "Strážci lidskosti" (zleva) autor s bratrem Karlem Metyšem

550 LET OD VOLBY HUSITSKÉHO KRÁLE

Po náhlém úmrtí mladého krále Ladislava Pohrobka v listopadu 1457 potřebovali Čechové najít krále nového. Byly tu sice nároky několika okolních vládců, kteří uplatňovali své nástupnické právo na základě příbuzenském. Ale i čeští katolíci chtěli svého krále sami volit! (Tento požadavek podpořilo i lednové zvolení Matyáše Korvína uherským králem.)

Volbu národního českého krále žádaly také dva spisky, které se v Praze objevily. Jméno dosavadního zemského správce Jiřího z Poděbrad se v nich sice neobjevilo, ale jmenovitě ho začala doporučovat řada příznivců:

Především Jiřího druhá manželka Johana a její bratr, katolík Lev z Rožmitálu, z předních kališníků staroměstský purkmistr Samuel Velvar a jeho švagr královský podkomoří Vaněk Valečovský, a další. V Týnském chrámu kázal pro volbu Jiřího arcibiskup Rokycana, spisek pro kandidaturu Jiřího snad napsal i husitský kněz Martin Lupáč.

Zemský volební sněm byl svolán na 22. února 1458 do staroměstské radnice. Byli pozváni i zástupci "vedlejších zemí" království, ale neměli právo volit, což se jich dotklo a zejména Slezané to vyjádřili svou nepřítomností, přijel jen Čech - slezský hejtmán Jan z Rožmberka.

Jednání začalo až 27. února. Správce země pan Jiří vyslovil potřebu zvolit krále domácího a kališnického, což opakovali ve zvláštní poradě s katolickou šlechtou i kališnickí páni. Pohrozili, že pokud se navzájem nedohodnou, zvolí husité krále sami.

28. února přednesli své poselství Francouzi: Jejich král nabízel k volbě svého jedenáctiletého syna Karla, sliboval vyplacení všech zemských půjček a ještě čtyřleté správcovství pana Jiřího. Bylo to velice lákavé, ale když se to dověděl pražský lid, počal se v ulicích bouřit. 1. března hovořili poslové saského knížete Viléma, kteří se především dovolávali dědických příbuzenských nároků manželky svého panovníka - Ladislavovy sestry Anny, a slibovali smír Čechů se sousedícím Německem a s papežem. I to znělo lákavě. Jiří poslal ihned posly na Karlštejn, aby z korunního archivu přivezli listiny o příbuzenských dědických právech.

Ty byly 2. března sněmu předloženy a utvrdily Čechy v rozhodnutí o svoidobné volbě svého krále. Na zvláštní

poradě katolických pánů sice p. Jan z Rožmberka doporučoval volbu z rodu habsburského, ale dal se přesvědčit panem ze Šternberka. Když se vrátili do sněmovního sálu, po modlitbě pan nejvyšší purkrabí krátce promluvil, zvolal: "Ať je pan správce králem naším!" a před Jiřím poklekl. Po něm poklekali a slibovali věrnost a poslušnost další sněmovníci a zakrátko se i kolem radnice ozývalo: "Živ buď Jiří, král český!"

Dojatý pan z Poděbrad se dovolával jejich rad i pomoci a sliboval, že bude vládnout k obecnému dobrému a bude spravedlivý k věřícím obou vyznání. Sněm zazpíval "Te Deum laudamus", rozezněly se zvony a všichni se vydali přes náměstí do Týnského chrámu, kde arcibiskup Rokycana poděkoval Bohu a stavům za jejich volbu. Za zpěvu "Svatý Václave" doprovodili poté všichni nového krále do královského dvora (nedaleko nynější Pražské brány). Svorně - katolíci i kališníci tak vyjádřili svou národní jednotu.

Po dvou měsících jednání s katolickými pány a biskupy o znění královského slibu byl Jiří z Poděbrad 7. května na pražském Hradě korunován. O kompaktech se ve slibu výslovně nemluvalo - král Jiří je pokládal za jeden ze zemských zákonů, které se zavazuje chránit a dodržovat. Během dalších dvou měsíců s vojskem podrobil několik německých měst na Moravě, orientovaných na Albrechta Habsburského, a získal i většinu Slezanů.

Koncem července mu napsal pozdravnou bulu papež Kalixt III. s oslovením: "Nejmilejšímu synu Jiřímu, (králi) českému." Jiří z Poděbrad mohl pokojně začít panovat.

Radek Hobza

POLOZAPOMENUTÝ NEZIŠTNÝ VLASTENEC

Vlastencem se stal F. L. Rieger již v době studií na gymnáziu v Jičíně. Na podzim 1833 přešel na Akademické gymnázium v Praze, neboť věděl, že třídním profesorem v jeho třídě bude J. Jungmann. V Praze také studoval dva roky filosofii, tehdy jakousi přípravu na vysokoškolské studium. Po ukončení filosofie však pracoval v otcově mlýně, protože se jako jediný syn měl stát otcovým nástupcem. Tajně však studoval práva. Když překvapil otce vysvědčením z prvního ročníku práv, dostal povolení studovat. Po roce studia ve Vídni přešel opět do Prahy.

České vlastenecké společnosti se stal známým nejprve svými básněmi uveřejňovanými v časopisech Květy a Světozor. Společně s J. K. Tylem a dalšími patřil k organizátorům prvního českého plesu v únoru 1840 i dalších vlasteneckých podniků. Po absolvování právnických studií v roce 1841 nastoupil Rieger k trestnímu

soudu. V lednu 1842 byl zatčen pro podezření z pomoci polským emigrantům, což zmařilo jeho kariéru ve státních úřadech. Na rozdíl od převážné většiny obrozenců netrpěl existenčními starostmi, neboť výnos semilského mlýna (od roku 1862 pak zakoupeného velkostatku v Malči)

mu zajišťoval dostatek prostředků k životu. Nehledal proto další zaměstnání a věnoval se přípravě na složení doktorátu (složil jej až v roce 1847), a především vlastenecké činnosti. Snad nejvýznamnější byla v předrevolučním období jeho práce v Jednotě pro povzbuzení průmyslu v Čechách, kde spolu se svými přáteli A. P. Trojanem a J. Pernerelem úspěšně hájili zájmy českého měšťanstva.

V revolučním období let 1848-49 stanul vedle Palackého a Havlíčka v čele české liberální politiky. Stal se členem Národního výboru, později i poslancem říšského sněmu a jestliže Palacký byl ideovým vůdcem české politické reprezentace, stal se Rieger jejím uznávaným mluvčím. Své demokratické přesvědčení demonstroval v proslulém projevu v říšském sněmu 8. ledna 1849, jímž vystoupil na obranu prvního paragrafu přípra-

Dokončení na str. 3

Malé úvahy o toleranci 19.

Tahle událost se stala tak před třiceti nebo čtyřiceti lety. Ve své kanceláři jsem vždy měla nějaké obrazy. Hodnotné reprodukce se daly v NDR zakoupit za pár marek a když mne časem omrzely, rozdala jsem je a koupila si nové. Člověk si musí nějak zpříjemnit své pracoviště.

Jednoho dne jsem měla blbou náladu, bylo už pozdě odpoledne, celá budova byla ztichlá a skoro všichni už šli domů. Před očima jsem měla Cézannův obraz Dům v Provence. Takový mrtvý, ztichlý, skoro bez života. Nějak mne to začalo dráždit. Můj zrak padl na můj stolní kalendář, obrátím list a tam obrázek dvou ptáčků. Barvy i styl malby kupodivu téměř přesně odpovídaly Cézannovu obrazu. Jako by ti ptáci odtud přiletěli. Nemohla jsem to vydržet. Vzala jsem nůžky, ptáčky pečlivě vystříhla a umístila do zasmušilé krajiny. Báječně to tam zapadlo. Blbá nálada se vytratila a dušička měla pokoj.

Po několika dnech přišel do mé kanceláře majitel pozemků, aby mi podepsal kupní smlouvu. Jednala jsem s ním už několikrát. Byl to celkem příjemný člověk. Jenže teď, když seděl v mé kanceláři, začal být neklidný, vrtěl sebou, atmosféra houstla a vzduch byl nabitý statickou elektřinou. S rozvahou tedy pomalu vysvětluji, jak jsme došli ke kupní ceně, a ve chvíli, kdy jsem vypočítávala hodnotu venkovních úprav, na mne ten člověk s vytřeštěným zrakem zařval: „To ptactvo tam nepatří!“ „To vím,“ odpověděla jsem klidně a s úsměvem. „Přilepila jsem je tam sama, především.“ „Jak jste jenom mohla!“ řekl procítěně s takovým pohledem, jako bych se dopustila svatokrádeže. Nakonec jsme se tomu oba zasmáli a kupní smlouva byla uzavřena.

To, co jsem udělala tenkrát, dělá dnes řada lidí. Jenže s jiným úmyslem a daleko hůře. Nemají nadání, neoplývají nápady, ale zato mají silnou touhu vyniknout, stát se slavnými a získat co nejdříve spoustu peněz. Mají potřebu se zbavit vnitřního neklidu a všechno zpochybnit. Důležité je, aby to, co je zpochybnováno, všichni znali a nemuseli si přitom moc namáhat svůj mozek. Mám z toho špatný pocit. Pokaždé, když třeba procházím pasáží Lucerna a můj zrak padne na chciplou kobylu zavěšenou nohama vzhůru v prostoru, na jejímž břiše sedí kníže Václav, mám pocit, že mi někdo plivl do obličej.

Jsou však i horší případy. Lidé, kteří nevědí nic o víře a z náboženství znají tak nanejvýš pár jmen, hledají v knihách nesmysly o Ježíšovi, Máří Magdaleně a odhalují tajemné příběhy, které se nikdy nestaly. Často jsem dotazována na to, co si o tom myslím. Odpovídám stručně a jasně. Neházejte to, co je svaté, psům.

Jindřiška Kubáčová

AFORISMIÁDA

Juraja J. Dovalu

* Na horských pastvinách pod Tatrami kozy vyměkávali melódii slovenskej hymny. Keď som to začul, neveril som vlastným ušiam. Podišiel som k nim a spýtal som sa: „Čo robíte?“ A oni odpovedali: „Predsa mékame hymnu. To dnes stačí na to, aby sa kdejaký hochštapler dostal do parlamentu. Nuž, aj my tam chceme.“
* Najnebezpečnejší sú ľudia, ktorí sú presvedčení, že vlastnia pravdu; sú ako myši v labyrinte – uzavretí v bludisku svojho opojenia.
* Kura zbadalo dáždovku, ako sa plazí. Postavilo sa nad ňu a začalo sa s ňou hrať podivnú hru. Dôbalo dáždovku dopredu, dáždovka sa stiahla a začala sa plaziť iným smerom. Dôbalo

ju do boku, stiahla sa a zmenila smer. V tom ju však dôbalo dozadu. Úbohá dáždovka nevedela, čo má robiť, opäť sa vydala na iný smer. Kura ju dôbalo znovu a znovu. / Čím viac sa pred vodcom plazíš, tým viac príkazov ti dáva.

* Človek, tvor z mäsa a kostí, z myšlienok, citov, fantázie a rozumu. Všetko? Z nebeského ticha, ktoré má hľadať.

* Chcel by som odkázať všetkým antisemitom, aby sa naivne neklamali, aj oni majú semitský pôvod. Adama stvoril Boh Abraháma, Izáka a Jáka.

* V človeku zomrela vlastnosť nazerat' na neviditeľné.

Z kazatelského plánu

4. NEDĚLE POSTNÍ – LAETARE

Syn člověka odplatí každému podle jeho jednání.

Mt 16,27b

První čtení: 1 Pt 3,11
Druhé čtení: 1 Pt 3,8-11
Evangelium: Mt 16,24-28
K obětování: Ko 3,23
K požehnání: Ž 128

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náleží k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny.

Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí sblížit s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)	J 8,12	Pastýři	L 2,1-20
Jména a tituly Pána Ježíše (2)	Syn Boha živého		
Pastýř ovcí	Mt 16,16	Učenci z východu	Mt 2,1-12
Pravda	Žd 13,20	Syn Boží	J 1,49
Prorok mocný	J 14,6	Syn milovaný, vyvolený	Mt 17,5; 3,17; Mk 1,10; 9,7;
Prostředník mezi Bohem a lidmi	L 24,19		L 3,22; 9,35
Prostředník nové smlouvy	1 Tm 2,5-6	Syn člověka	Mt 17,12; J 1,52; Sk 7,56
Přímluvce	Žd 9,15	Velebný	Žd 2,17; 3,1; 4,15 – 5,10; 9,11
Původce života	1 J 2,1	Vévoda	Mt 2,6
Rádce divuplný	Sk 3,15	Vládce králů země	Zj 1,5
Slovo Boží	Iz 9,6	Vládce pokoje	Iz 9,6
Smírná oběť	Zj 19,13	Vůdce a dokonavatel víry	Žd 12,2 kral.
Spasitel	Ř 3,25	Vykupitel	Iz 59,20
Svatý a spravedlivý	L 2,11; Sk 5,33	Vysvoboditel	Ř 11,26
Svatý Boží	Sk 3,14; 7,52	Život	J 14,6
Svědek věrný	L 4,34; J 6,69	***	
Světlo světa	Zj 1,5; 3,14	Povolání těch, kdo šli za Ježíšem	Sk 10. kap.
		Jsou to lidé všech vrstev, kdo jdou za Ježíšem, uvěří v něj a následují ho:	Texty vybrala: Jiřina Kubíková (pokračování příště)

Nad Písmem

VEZMI SVŮJ KŘÍŽ A NÁSLEDUJ MNE... (Mt 16,24-28)

Ježíšova slova o nesení kříže a následování se někomu snad mohou zdát neradostná a ponurá. V době, kdy se nám daří dobře a jít s Ježíšem nese viditelné úspěchy, můžeme přijímat Ježíšovu výzvu s rozpaky. Ale život není jen procházka růžovým sadem a přinášet světu mír a lásku s sebou nese vždy těžkosti, také utrpení, "kříž" – někdy i doslova. Ježíšova výzva k nesení kříže může tedy být pro nás velice těžká. Také může snížit atraktivitu křesťanství pro ty, kteří by chtěli získat spásu "snadno, zábavně a rychle", pro ty, kteří by chtěli na spásu vydělat, ale nic neplatit. Jestliže někdo hledá u Ježíše vavříny, bonus za účast při nedělní bohoslužbě či jednoduchou příjemnou cestu, je na špatné adrese...

Každý, kdo chce následovat Krista, má stejnou možnost: vzdát se svých představ o Mesiáši jako měl Petr, představ o protekci u Boha, o tom, jak všechno bude fajn, jak všechny překážky budou odstraněny, představ o Bohu, jenž všechny odpůrce zničí, všechny nabuřelé poníží, jak se bude jen dařit a jak nebude nic tížit.

Kdo chce následovat Krista, musí brát s sebou svůj kříž každý den, musí být denně připraven, že pro svoji víru zakusí odmítání a těžkosti. Je to příliš velká cena, kterou člověk musí platit při následování Ježíše? Jistě ne, protože zachránit si život, tj. odmítnout životní kříž, životní těžkosti při hlásání evangelia, znamená v posledku ztratit jej. A ztratit svůj život, tj. následovat Krista i za cenu osobních nevýhod, znamená získat život v plnosti. Za Ježíšovou výzvu se skrývá velká naděje, že i já se svým křížem přijdu tam, kde mě můj Pán předešel, do náruče Boží.

V jiné verzi příběhu o následování, v Markově evangeliu (Mk 8,34-38), Ježíš pronáší svoji výzvu k následování před celým zástupem, který si k sobě zavolal. Jakoby tím chtěl vyjádřit, že to, co říká, patří všem. „Kdo mě chce následovat – ať už jsi učedník jdoucí se mnou cestou od začátku, který ví a viděl leccos navíc, nebo jsi člověk v zástupu, co se zde zrovna ocitl pouhou náhodou – můžeš být, jestli chceš, mým následovníkem.“

V Ježíšových slovech o přijetí kříže nalézáme rovněž výzvu k osobní zodpovědnosti za lidi a věci kolem nás i v našem životě. To se může zdát trochu nepopulární v době, kdy je důležité hledat vinu za neúspěchy u druhého a poukazovat především na povinnosti lidí kolem nás. Ale nás zde Ježíš vybízí: Vezmi svůj díl zodpovědnosti. Nést kříž je také účinná láska k bližnímu.

Ježíšova slova se ovšem netýkají jen životních těžkostí a utrpení: Ježíš jediným dechem zároveň říká: „Zapři sám sebe.“ Vyzývá nás k přemáhání a odmítnutí všeho, čeho si na sobě snad příliš ceníme, na co se příliš spoléháme a upínáme a považujeme to za správné, co se však staví proti Bohu, co odmítá náš podíl na Božím království. Vyzývá nás k přemáhání sama sebe tak, jak se známe – a přiznejme si, že často pokřiveně, omezeně, ne tak, jak nás zná Bůh.

Když sama sebe přemůžeme, staneme se novými lidmi. Na tento význam Ježíšových slov odkazuje i skutečnost, že výraz "zapři sám sebe" bývá někdy překládán "zřekni se sám sebe", což přesněji odpovídá řeckému aparyésasthó – doslova "popři sebe sama". Podrobněji pak tuto myšlenku rozepi-

suje Pavel: „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.“ (Ga 2,19) To vše totiž není samoúčelné. Všechny trable a odříkání mají smysl jen s Kristem a pro Krista. V následování Ježíše Krista tak, jak on si to přeje. Vždyť: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života.“ (J 6,68)

Situace, kdy máme vzít svůj kříž, opustit svoje staré "já" a jít za Ježíšem, jsou obtížné. Někdy máme pocit, že to nemůžeme zvládnout. Někdy se nám prostě jenom nechce. Ale v každém případě je to těžké, obracíme se i proti sobě samým, proti touhám svého srdce. Bez ohledu na to, jaká je naše situace, Ježíš nám ukázal, že to jde. Bojoval boj sám se sebou a pak vzal a nesl svůj kříž. A chce po nás, abychom udělali totéž. Ježíš nesl svůj kříž až do konce a otevřel tak pro nás bránu nebes. Ježíš nám ukázal, že to jde. Teď je řada na nás.

Zdeněk Krušina

Pane, probud' v nás více důvěry v tebe, abychom uvěřili, že je lepší strádat, ztratit pohodlí života a zůstat tvými následovníky, než mít všechno příjemné, ale tebe zradit. Pane, doprovázej nás na našich životních cestách, abychom byli pod tvou ochranou. Dodej nám sílu, kterou potřebujeme, abychom mohli nést břemena všedního dne. Rozhojňuj svoji církev a naplň zemi požehnáním!

POLOZAPOMENUTÝ NEZIŠTNÝ VLASTENEC

Dokončení ze str. 1

vované ústavy, že všechna moc pochází z lidu.

V dubnu 1849 odjel Rieger na studijní cestu do západní Evropy. Do Čech se vrátil v lednu 1851. V srpnu 1853 se oženil s dcerou F. Palackého Marií, což přispělo k sblížení a úzké spolupráci obou významných mužů. Ani v době absolutismu se nevzdal aktivní veřejné činnosti ve prospěch národa. Pod jeho vedením byla připravena první česká encyklopedie, Riegrův slovník naučný, jehož první svazek vyšel v roce 1860.

Na konci 50. let se čeští představitelé v čele s Riegrem několikrát pokusili o vydávání vlastních politických novin, ale bez úspěchu. Rieger se poté odhodlal k samostatnému velkorysému vystoupení. V červnu 1860 předložil při audienci u panovníka obsáhlé memorandum, v němž kromě žádosti o vydávání českých politických novin si jménem sedmimiliónového národa stěžoval na postup státních orgánů. Tato Riegrova akce stála na začátku oživení českého politického života v 60. letech.

Z Riegrova pera vyšel také programový úvodník prvního čísla Národních listů (1. ledna 1861), v němž kromě rovnoprávnosti národů v monarchii a samosprávy požadoval občanské svobody a volnost "ve výrobě statků a jejich výměně".

Po celá tři desetiletí stál pak Rieger v čele české politiky. Nejvyšší poli-

tickou autoritou zůstával sice až do své smrti F. Palacký, stále více však udával směr české politiky spíše z pozadí a její praktické provádění nechával v rukách F. L. Riegra. Ten stál u všech akcí české politiky té doby, byl autorem mnoha dokumentů a programových statí. Byl také vynikající řečník a jeho projevy a hesla burcovaly národ do boje za svá práva. I když měl Rieger již od 60. let ve formující se mladočeském hnutí kritiky a politické odpůrce, většina národa ho uznávala za svého politického vůdce a jeho jméno se stalo symbolem národního snažení.

Na sklonku 80. let se však ukazovalo, že Rieger a staročeši své postavení ztrácejí, stranu řada poslanců i přívrženců opustila a věrných - jako byl František Jeřábek - nakonec zbyla jen hrstka. Program celonárodní jednoty již neodpovídal sociálně rozvinuté společnosti, v níž jednotlivé složky chtěly uplatňovat vlastní zájmy. Konzervatismus staročechů, posilovaný spoluprací s českou historickou šlechtou, je vzdaloval především mladým lidem zasaženým demokratickými či socialistickými ideami.

Do rozporu s cítěním národa se dostávala i přílišná Riegrova oportunita vůči vládě a císaři, která sice přinesla na počátku 80. let dílčí úspěchy ve školství i jazykových otázkách, ne však zásadnější výsledky. Tato "drobečková politika" pak v souvislosti

s tzv. punktacemi (pokus staročechů o jakési vyrovnání s Němci v Čechách) přinesla zdrcující porážku staročechů ve volbách do říšské rady v březnu 1891. Národ svého kdysi milovaného vůdce opustil. Navíc si musil Rieger v mladočeské kampani proti punktacím vyslechnout či přečíst mnohá nelichotivá slova. Poslanec J. Vašatý ho dokonce nazval na zasedání českého sněmu "bídým zrádcem". Poražený, již čtyřiasmdesátiletý, pak politické činnosti zanechal.

Veřejné mínění však nebývá neměnné. Jistě se zadostiučiněním se o tom přesvědčil i Rieger, když se v prosinci 1898 k oslavě jeho osmdesátých narozenin připojila i celá česká veřejnost, včetně jeho bývalých politických odpůrců. Jak napsal později jeden z nich, T. G. Masaryk, úcta k Riegrovi se nezakládala na shodnosti zásad a uznání správnosti jeho cesty. "Před čím se všichni skláněli, byla láska a věrnost Riegrova jeho politickým ideálům, neúmornost jeho práce, jeho osobní poctivost a nezištnost."

Jeho dcera Marie Riegrová-Červinková, žena spisovatele Václava Červinky, pak byla ve své době uznávanou spisovatelkou a libretistkou, autorkou životopisů B. Bolzana i F. Palackého a také pořadatelkou spisů svého otce a obětavou humanitární pracovnící.

(red)

O knize Martina Jindry

V úvodu své podrobné práce z materiálů různých archivů i osobních dokladů a vzpomínek uvádí mladý autor důvody, jež ho vedly k sepsání této knihy, potřebné jak pro naši církev, tak pro širokou veřejnost.

V I. oddíle přehlíží stručně perzekuci církví lidově-demokratickým režimem po únoru 1948 se zvláštním zaměřením na zásahy proti ČČS(H). Ve 3. oddíle je to doloženo konkrétními materiály: Základní linii tehdejšího režimu formuluje příloha č. 10 z 30. srpna 1948 a příloha č. 11 o pracovních úkolech církevního oddělení ÚAV NF pro r. 1949, několik příloh hodnotí tehdejší církevně-politickou situaci v ČČS(H).

Přílohy 30-34 uvádějí jmenovitě faráře vězněné, zbavené státního souhlasu k duchovenské službě či donucené k odchodu ze služeb církve a další duchovní suspendované, 50 farářů, poslaných k výkonu vojenské služby a 7 duchovních, kteří emigrovali.

Hlavní 2. oddíl probírá podrobněji pronásledování a věznění konkrétních příslušníků ČČS(H) a jejich rodin (šesti farářů a dalších členů-laiků). Blíží to popisovat nebudu - musíte si to přečíst i s řadou vysvětlujících poznámek na každé straně dole. Právě k nim je moje jediná kritická poznámka: jsou vytištěny příliš drobným písmem.

Knihu jsme si přivezli do náboženských obcí z nedávného zasedání našeho církevního sněmu.

Knihu Martina Jindry Strážci lidskosti vydala náboženská obec Církev československé husitské Praha I-Staré Město v roce 2007. Má 162 stran a lze ji zakoupit za 150 Kč.

Radek Hobza

Pomník Jiřího z Poděbrad v Poděbradech

„BABIČKA“ V KAMBODŽI

Milá paní Marie Břehová, dnes jsem dostal vaši knihu "Babička" od Boženy Němcové. Z celého srdce Vám děkuji za tento nádherný dárek. Mám velkou radost. Přeji Vám všechno nejlepší v novém roce 2008, zdraví a spokojenost. Se srdečným pozdravem

Norodom Sihamoni

Královský palác, 20. ledna 2008

Milí čtenáři,

dovoluji si – se svolením adresátky přiloženého dopisu – napsat o něm a o jeho osudu, a tím i o drobné, ale přesto mimořádné službě jedné naší sestry.

Ano, bylo to už před pár desítkami let, kdy na naši velkobystřickou faru přišla paní s kuriózní prosbou: sdělila nám, že její životní láskou je esperanto a že s jeho pomocí navazuje přátelství a kulturní styky s lidmi zhusta na druhé straně zeměkoule. Tehdy to byl japonský přítel (s nímž je stále v kontaktu), který překládal přes esperanto do japonštiny "Babičku" Boženy Němcové – a narazil pocho-pitelně na některé realie, vztahující se k církevnímu životu a ke křesťanství vůbec, o kterých v Asii nemají ani tušení. A tak začalo naše setkávání se sestrou Marií Břehovou.

Zůstáváme samozřejmě v kontaktu s ní posavad a přijímáme proto zasvěceně a s porozuměním i tuto poslední kapitolu, vztahující se k esperantu a "Babičce", když o události z minulého týdne pověděla: byl to zázrak! Naše sestra Marie Břehová obdržela 8. února dopis, v němž jí děkuje za darovanou knihu "Babičku" král kambodžského království, Norodom Sihamoni. Děkuje za knihu, kterou dárkyně odeslala 20. 11. 2006 obyčejnou poštou – a dnes, po 14 měsících, tentokrát diplomatickou cestou přes Francii, je krásným způsobem ujištěna, že dárek je na místě a udělal radost.

A to už se nabízejí vysvětlující otázky a odpovědi: ano, Norodom Sihamoni studoval před lety v Praze (balet), naučil se krásně mluvit i psát česky – a zachoval si v daleké Asii vřelý vztah k naší kultuře. Tak tedy první otázka pro nás žasnoucí a divící se: jak je to s naší češtinou a s naším rukopisem? A také, jak je to s naším vztahem k "Babičce"? Dáváme tuto vzácnou knihu našim dětem či vnoučatům? Ale kdeže! Oni mají přece Harryho Pottera! A další otázka: víme o tom, že mezi námi žijí a slouží nenápadní, kristovsky sloužící spoluobčané, sestry a bratři, jsme jim nápomocni, těm skromným diplomatům, kteří šíří povědomí o naší vlasti a její kultuře? A my sami: nemáme sice stejná obdarování, ale snažíme se konat jinak prospěšnou práci?

Milá sestro Marie Břehová, přijměte obdiv a úctu k Vaší práci. Ať Vám i nadále žehná Pán!

Dagmar a Miroslav Spáčilovi

STRÁŽCI LIDSKOSTI

Dokončení ze str. 1

emigranti z řad politických vězňů v Kanadě. Podkres sestává z originálních dopisů, které posílali perzekvovaní svým rodinám. Bratr Jindra upozornil na fakt, že naše církev tehdy sestávala z nižších a středních vrstev obyvatelstva, proto bylo její zaměření silně levicové a dalo se tedy očekávat, že se přikloní na stranu komunismu, ovšem Církev československá se nakonec proti ateistickému režimu vymezila. Ze situačních zpráv z té doby vyplývá, že stát se naší církve svým způsobem obával, ač ji označoval za nejpokrokovější. To vysvětluje, proč tolik příslušníků naší církve zakusilo perzekuci, útrapy komunistických lágrů, nekonečný nátlak na spolupráci nebo odebrání státního souhlasu k výkonu duchovenské služby. Na závěr Martin Jindra zmínil, že do církve ho přivedl jeho dědeček - dlouholetý farář naší církve - a touto cestou by mu chtěl poděkovat.

Bratr Metyš, jeden z aktérů knihy, vyprávěl, s jakou nenávisťí lidé se setkali při hromadném soudním procesu. K procesům byly pozvány nejen dělnice z továrny, ale i žáci pardubických škol, aby mohli vidět nepřátele lidu. Lidová prokurátorka při svých zapálených řečech rozvášňovala obecnost do té míry, že lidé vykřikovali „stáhněte z nich kůži“, byly navrhovány tresty smrti. Bratr Metyš podotkl, že život ve vězení byl krutý nejen díky bezcitným dozorcům, například manželství vězněných se často rozpadala, protože jen málokterý člověk byl ochoten žít s cejchem, že má za partnera kriminálního. Podotkl ovšem, že

se mimo všeho zla setkával i se solidaritou a láskou, bez které by se útrapy věznění nedaly přežít, a že jeho žena vedle něj stála v dobrém i ve zlém.

Zástupkyně Národního archivu ze sekce fondů justice v letech 1945-1992, PhDr. Alena Šimánková, hovořila nejprve o spolupráci s autorem knihy. Dále zmínila, že sama je dcerou politického vězně, který několik let strávil v pracovním táboře v Jáchymově. Uvedla, že denně nahlíží do vězeňských a soudních spisů, v nichž se dají nalézt důkazy hrdinství politických vězňů. V osobních dotaznicích vyplňovaných při nástupu do vazby řada perzekvovaných napsala, že svého "zločinu" nelitují a činili tak z lásky k vlasti. Paní Šimánková také řekla, jak je důležité, že kniha Martina Jindry vznikla, protože je nutné informovat mladší generace o zločinech komunismu.

Jako poslední promluvila perzekvovaná sestra Miluška Havlujová, která velmi dojatě poděkovala bratru Jindrovi i paní Šimánkové za práci, kterou odvedli. Její osud byl velmi složitý, neboť v době, kdy nastupovala do vězení, musela opustit 14 měsíců starého syna a pak jej mimo několika sporadických návštěv po tři roky neviděla. Za nejtěžší okamžik ve svém životě označila moment, kdy jí Státní bezpečnost výměnou za spolupráci nabídl svobodu, a kdyby ji v tu chvíli neposiloval Pán, nejspíš by podlehla.

Na závěr přinášíme o knize několik podrobností.

Text a foto Petra Štěpánová

ZPRÁVY

Pražská diecéze zve

V sobotu 1. března od 14 h se koná v chrámu sv. Mikuláše za účasti bratra patriarchy, biskupského sboru, duchovních a laických zástupců ordinace a instalace nově zvoleného pražského biskupa ThDr. Davida Tonzara, Th D.

(red)

Vzpomínka

Dne 1. března letošního roku uplynulo 100 let od narození mého otce, Vlad. Jana Vyskočila, faráře naposledy působícího v Mladé Boleslavi. Narodil se 1. března 1908 ve Vídni v rodině českého obuvníka. Po vzniku ČSR se rodina vrátila do republiky, do Jihlavy. Po maturitě v r. 1927 začal studovat bohosloví na Husově evangelické teologické fakultě v Praze. Vysvěcen byl na kněze roku 1929. Jako novokněz ČČS působil v letech 1929-1930 nejprve v Hradci Králové a Turnově. V letech 1930-1935 ve Velkém Vřeštvě, 1935-1948 v Chocni, 1948-1950 v Červeném Kostelci a od 1. 9. 1950 až do důchodu 30. 6. 1982 v Mladé Boleslavi, kde 14. 7. 1985 zemřel. Jeho aktivní život byla církev, jak po stránce pastorační, tak materiálně-hospodářského zajištění a kulturně-literárních aktivit. Rodina byla pevným zázemím...

Kdo jste mého otce znali, vzpomeňte se mnou.

dr. Radoslav Vyskočil

Kurz rétoriky

Ústřední rada ve spolupráci s Alfredem Strejčkem pořádá dne 27. března od 9 h v Komenského sálku, Wuchterlova 5, Praha 6 – Dejvice kurz rétoriky "Nebojte se promluvit".

Setkání se všemi, pro které je mluvná

projev a řeč součástí jejich profese, i s těmi, kteří hledají cestu k dalšímu zvládnutí jazykových dovedností. Seminář, vedený v menší kolektivě, je zaměřen na osvojení hlasové, dechové a výslovnostní techniky, na správné posazení hlasu, na mimoslovné vyjadřování, na důstojnou prezentaci sebe sama, na umění zaujmout posluchače. Zvláštní pozornost bude věnována práci s mikrofonem i konkrétnímu natočení vlastní zvukové vizitky. Součástí semináře bude i individuální práce s každým účastníkem, dle jeho potřeb. Chybět nebudou ani antistresová cvičení a dechová cvičení na posílení sebevědomí. Předpokládáné ukončení kurzu je v 17 h.

Kurz je určen pro duchovní, pastorační asistenty, kazatele a zaměstnance církve. Kapacita kurzu je omezena na 15 účastníků, proto prosíme zájemce, aby se přihlásili nejpozději do 19. března na adresu naukového odboru (Wuchterlova 5, Praha 6) nebo na e-mail mrakotova@ccsh.cz (elektronická verze přihlášky je ke stažení na stránkách www.ccsh.cz/nabidky.php). Konferenční poplatek 200 Kč je splatný na místě v den konání.

Tentýž kurz proběhne 7. května v Husově sboru v Olomouci. Přihlášky na kurz v Olomouci přijímáme nejpozději do 30. dubna.

(vp)

Smutná zpráva

Oznamujeme církevní veřejnosti, že 11. února byl ve věku 82 let odvolán na věčnost věrný bratr Miroslav Hartých z Náchoda, s nímž jsme se rozloučili v Husově sboru 15. února a poděkovali Pánu za jeho plodný život naplněný mnohými ušlechtilými zájmy, obětavou prací a láskou ke své církvi.

Farní úřad Náchod,
Helena Hartychová

Ekumenická bohoslužba

Dne 4. března od 17 h se v Husově sboru v Rychnově nad Kněžnou uskuteční ekumenická bohoslužba, zaměřená především na nadcházející Světový den modliteb. Program dodaly letos ženy z Guayany.

(no)

Pozvánka na přednášku

Náboženská obec Velký Vřeštov srdečně zve na přednášku J. Plháka "Putování po Podkarpatské Rusi", doplněnou promítáním diapositivů. Přijďte se podívat dne 6. března od 17 h, srdečně zveme.

(no)

Ekumenický program

Srdečně zveme všechny bratry a sestry, aby svou účastí dne 7. března od 17 h podpořili ekumenický program Světového dne modliteb, pořádaný v Kostelci nad Orlicí ve sboru Jana Amose Komenského.

(no)

Modlitební setkání

V rámci Světového dne modliteb proběhne modlitební setkání

* 6. března od 18 h v Husově sboru v Jičíně

* 7. března od 14 h ve sboru náboženské obce v Jičíně.

(red)

Festival duchovní hudby

Žádáme všechny zájemce o účinkování na XI. Festivalu duchovní hudby, který se koná v sobotu 5. července v chrámu sv. Mikuláše, Praha 1-Staré Město, aby se nejpozději do 31. března přihlásili na tel. č. 603 309 363

(mv)

Tip na výlet

Za bitvou v Mladé Vožici 5.–6. dubna 1420.

Mikš Divůček z Jemniště, poražený u Sudoměře, prahl po pomstě a za tím účelem soustřeďoval vojska – královskou hotovost do Vožice. Táborští husité v počtu 2000 pod velením Jana Žižky v noci přepadli spící ležení v podhradí. Některé rozespálé žoldnéře zabili nebo zajali. Ušetření zůstali jen ti, kteří utekli na vožický hrad. Žižka ukořistil výzbroj a koně "železných pánů". Zajatce vyměnil za 30 husitů zajatých v bitvě u Sudoměře 25. 3. 1420. Po bitvě se změnil poměr sil na jihu Čech a zakládáný Tábor již nemohl být ohrožován.

Na místech vožického hradu je dnes kaple. Prohlédnout lze pamětní síň historika prof. Augusta Sedláčka, autora knihy Hrad, zámky a tvrze království Českého. Návštěvu je nutno objednat v městském úřadě v Mladé Vožici. Za pozornost stojí i 2 km vzdálený hrad Šelmberk.

Spojení: autobusem z Tábora či Vlašimi.

Jan Vlasák

Nové číslo bankovního účtu ústřední rady

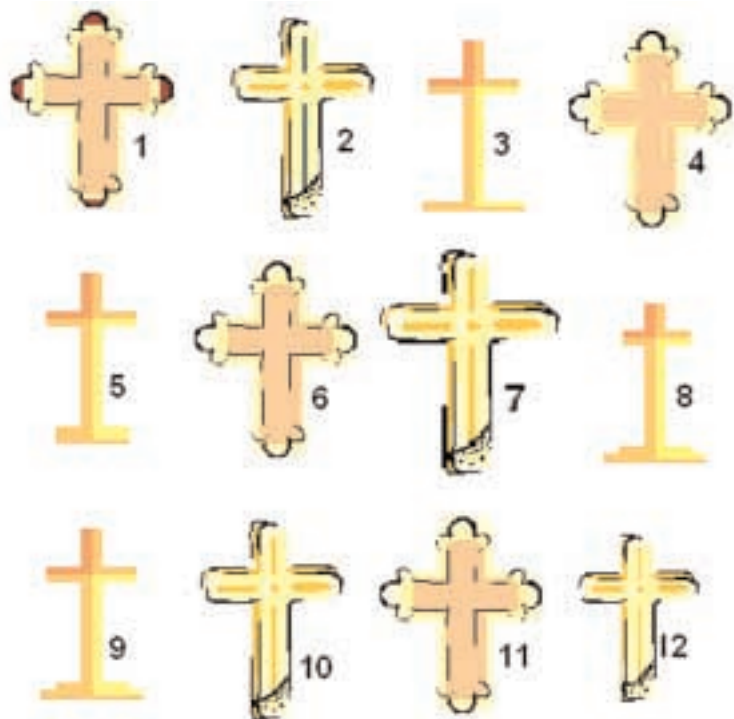
43-569530217/0100

Český zápas, prosíme, poukazujte na tento účet. Roční předplatné: 312 Kč

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

VEZMI SVŮJ KŘÍŽ A NÁSLEDUJ MNE

Každý máme svůj kříž a nikdo ho nemá stejný jako druhí. Na našem obrázku však přece jen dva kříže stejné jsou. Poznáte které?

(Řešení z minulého čísla: Bůh je náš Otec.)

Jana Krajčířková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – BŘEZEN

3. 3. 1808 - Byla zrušena účast občanů při volbě purkmistra a radních, kteří zastávali soudní úřad. Nově byli jmenováni guberniem a apelačním soudem na návrh obecní rady.

3. 3. 1883 - Narodil se v Příbrami **František Drtikol** (+ 13. 1. 1961 v Praze) - fotograf, malíř a grafik, který mj. v letech 1910-35 vlastnil v Praze fotoateliér (portrétoval i T. G. Masaryka, E. Beneše, L. Janáčka). V jeho rané fotografické tvorbě se projevil vliv piktoralismu, a přestože se věnoval i jiným fotografickým žánrům, proslavily Drtikola především akty. Z 20. let pocházejí jeho nejvýznamnější fotografie aktů v geometrických dekoracích, kterými se zařadil mezi přední osobnosti světové fotografie.

3. 3. 1883 - Narodil se ve Spěšově u Blanska **Bohdan Pavlů** (+ 12. 5. 1938 v Bosanski Novi v Jugoslávii) - slovenský novinář, československý diplomat a politik, který patřil ke skupině mladé slovenské inteligence, soustředěné kolem časopisu Prúdy, v němž také začal publikovat. Za 1. světové války byl poslán na ruskou frontu. Byl zajat a stal se jedním z nejpřednějších členů zahraničního odboje v Rusku, stoupencem a důvěrníkem T. G. Masaryka. Redigoval časopisy v Petrohradě (Čechoslovák) a v Kyjevě (Československý deník) a od roku 1917 byl významným členem Odbočky Národní rady Československé v Rusku. V říjnu 1918 byl jmenován diplomatickým zástupcem československé vlády. Po návratu do vlasti působil jako šéfredaktor Slovenského deníku v Bratislavě, pak vstoupil do diplomatických služeb jako vyslanec v Bulharsku (1922-27), Dánsku (1927-32) a po kratším působení na ministerstvu zahraničí se stal prvním československým vyslancem v SSSR (1935-37). Poté byl jmenován náměstkem ministra zahraničí, ale krátce nato zemřel při autonehodě.

3. 3. 1888 - Narodil se v Praze **František Langer** (+ 2. 8. 1965 tamtéž) - dramatik a prozaik, původním povoláním lékař, přední představitel takzvané čapkovské generace.

3. 3. 1903 - Zemřel v Praze **František Ladislav Rieger** (* 10. 12. 1818 v Semilech) - politik - viz i str. 1 a 3.

5. 3. 1898 - Předseda vlády P. von Gautsch dal (pod nátlakem německé veřejnosti) publikovat revidovaná Badeného jazyková nařízení (1897) pro Čechy a Moravu (s platností od 15. března t. r.). Nová jazyková nařízení upravovala užití češtiny jako vnitřního úředního jazyka. Čeština měla být zavedena jen v tzv. smíšených okresech, jestliže byly více než z poloviny české. Tento kompromis však neuspokojoval ani českou, ani německou stranu, proto baron Gautsch podal tentýž den demisi a jazyková nařízení byla 14. října 1899 zrušena.

5. 3. 1943 - Zahynul v Osvětimi **Bedřich Václavek** (* 10. 1. 1897 v Čáslavicih u Třebíče) - literární kritik a teoretik, jeden z předních kritiků a teoretiků avantgardního umění, jehož umělecko-kritická činnost byla spjata s uměleckým sdružením Devětsil. Redigoval devětsilovské orgány Pásmo a ReD, brněnský časopis Index a časopis U-Blok. Jak se proměňovaly Václavkovy estetické představy - od vize experimentální, čisté poezie (aplikované v knize *Poezie v rozpacích*, 1930) k socialisticko-realistickému kánonu - proměňovala se i náplň jeho časopisů. Pokusem o syntetickou práci, psanou tak, aby odpovídala historicko-materialistickému názoru, je Václavkova *Česká literatura XX. století* (1935). Václavek byl také literárním vědcem, specializujícím se na literární národopis a folkloristiku. Sestavil antologii *České písně kramářské* (1937) a je autorem monografie *Písemnictví a lidová tradice*.

6. 3. 1618 - V pražském Karolinu se sešel čtvrtý poradní sjezd nekatolických stavů, který vypracoval obsáhlou stížnost císaři proti porušování Majestátu a jeho dodatků.

6. 3. 1923 - Vydán byl zákon na ochranu republiky (č. 50/1923 Sb.), který reagoval na atentát na ministra Rašína. Zavedl nové, dosud neznámé skutkové podstaty trestných činů (útok na veřejného činitele, pobuřování, rušení veřejného pořádku apod.). Platil s omezeními i po roce 1945 a nahrazen byl neslavně proslulým zákonem č. 231/1948 Sb.

6. 3. 1968 - Zemřel v Praze **Iša (František) Krejčí** (* 10. 7. 1904 tamtéž) - hudební skladatel, dramaturg a dirigent.

7. 3. 1948 - Ústřední akční výbor Národní fronty předložil ke schválení osnovu zákona o revizi retribučních rozsudků. Už den předtím byl podán návrh k ustavení zvláštních soudů "v boji proti reakci". Státní soudy působily od 26. října 1948 do 1. ledna 1953 a odsoudily 27 tisíc osob (vynesly 232 trestů smrti, z nichž bylo 178 vykonáno).

8. 3. 1348 - Karel IV. vydal zakládající listinu Nového Města pražského, které mělo být obdařeno stejnými městskými právy jako Staré Město. Od počátku mělo převážně český a řemeslnický charakter (na rozdíl od Starého Města, kde převažovali Němci).

8. 3. 1648 - Na mírových jednáních došlo k zásadní dohodě o náboženských poměrech, které měly být uvedeny zpět k datu 1. ledna 1624 (§ 2, čl. 5); tzn. k letopočtu, kdy Habsburkové vládli v českém státě již zcela neofresitelně. Habsburská nadvláda a povinné římské katolictví dostaly mezinárodní uznání. Česká emigrace byla odsouzena k trvalé diaspoře, k postupné asimilaci.

8.-13. 3. 1918 - Československé legie v Rusku (5., 7. a 4. pluk) svedly boj s německými jednotkami 91. divize v blízkosti Kyjeva u Bachmače. Přes komplikace způsobené zmateným chováním bolševických jednotek si dokázaly legie vybojovat průjezd vlaků přes Bachmač na východ.

8. 3. 1943 - Padl v bitvě u Sokolova **Otakar Jaroš** (* 1. 8. 1912 v Lounech) - československý důstojník, účastník protinacistického odboje.

(red)